

עשות בית ספר

מימין לשמאל: דבורה חילי, נירה פארו, שלומית מירון וחנוש מורג בקיבוץ גבעת חיים איחוד

דבורה חילי, נועה לוי, חנוש מורג, שלומית מירון ונירה פראן, חברות וגמלאיות מקיבוץ גבעת חיים איחוד, הן היזמיות והרוח החיה שמאחורי "חברותא" - בית ספר לפנסיונרים בעמק חפר. פגשנו אותן בקיבוץ כדי לשמוע איך הכל התחיל ואיך הן מצליחות לנהל חיי פנסיה מלאים בהתנדבויות ועיסוקים מגוונים

מאת: טלי אשחר גוטליב | צילום: צור דניאל

לצלם את חמש הקיבוצניקיות שמנהלות את "חברותא" זו משימה בלתי אפשרית כמעט. בהתחלה חיכינו לנועה לוי שאיחרה. אחר כך התברר שהיא כלל לא תגיע, ואז הן טענו שלא כדאי בכלל להצטלם כי הכתבה היא על "חברותא" ולא עליהן. אחרי שכנועים הן התמקמו על המדרגות הרחבות של קיבוץ גבעת חיים איחוד. בהמשך הוחלט שהרקע הירוק מתאים יותר והן עברו לספסל הסמוך והסכימו אפילו לחייך למצלמה. המשימה הושלמה! רק נועה הייתה חסרה בתמונה ובשיחה.

איך הכל התחיל?

דבורה: "בשנת 2005, לקראת גיל הפרישה, אני ועוד כמה חברי קיבוץ חשבנו שפנסיונרים צריכים למצוא תעסוקה חדשה. זה היה משהו חדש כי עד אז אנשים לא ממש יצאו לפנסיה בקיבוץ אלא המשיכו לעבוד עוד שנים ארוכות אחרי גיל הפרישה הרשמי. בשנים אלו הקיבוץ התחיל להוציא

ואמרו שיש המון פרויקטים אחרים על הפרק. בשלב מסוים הפנו אותנו למרכז הקהילתי האזורי ואז החל שיתוף פעולה פורה מאוד. המרכז הקהילתי התחיל לנהל את הצד הלוגיסטי של 'חברותא' ואנחנו התעסקנו בניהול השוטף. בכל הנוגע לתוכן אנחנו מקיימים שיתוף פעולה מצוין".

שמים את חברותא במרכז

עדית אוזגי, מנהלת שלוחת צפון חפר במרכז הקהילתי, מסבירה שבהמשך לשיתוף הפעולה הפורה, עם חילופי השלטון החליטה ראשת המועצה החדשה ד"ר גלית שאול לסבסד את שכר הלימוד, והחל משנת הלימודים זו המועצה אכן מסבסדת את שכר הלימוד ב-50 אחוזים. בעקבות כך הביקוש גדל מאוד, וגם ההיצע, והיום מתקיימים ב"חברותא" קורסים בשישה מקצועות (מוזיקה, מזרחנות, מדע, תנ"ך, רואים עולם, תולדות ההתיישבות), ובכל אחד מהם משתתפים 40-50 איש. בנוסף מתקיימים ב"חברותא" קורסי אמנות ופסיפס. הלימודים מתקיימים במועדון ובגלריה של גבעת חיים איחוד. "גם ועדת ותיקים של המועצה מחויבת מאוד לעניין ועושה מאמצים רבים כדי שחברותא תתרומם ותצליח", מוסיפה עדית. חנוש: "שיתוף הפעולה עם המרכז הקהילתי עזר לנו להתקדם. פתאום הרגשנו שלוקחים אותנו ברצינות, ועם הסבסוד השנה זה ממש תפס תנופה. לא היינו יכולות להמשיך לעשות זאת ללא המטרייה של המועצה. השאיפה שלנו היא להמשיך לגדול וליעד ל'חברותא' מבנה קבוע. הלוואי ונוכל לקיים ארבעה-חמישה קורסים במקביל כל יום".

דבורה: "אנחנו מקפידות מאוד על איכות המרצים והתוכן. מגיעים אלינו מרצים מנוסים ובעלי שם, אבל גם מרצים פחות ידועים שהם מצוינים וזוכים לביקורות טובות מאוד מהקהל"

מי קהל היעד של "חברותא"?

דבורה: "בני 60 עד 80 מעמק חפר שרוצים ללמוד ויכולים להתמיד. יש קורסים שבהם הרוב הוא גברים, כמו מדע, יש קורסים שבהם הרוב הוא נשים, כמו אמנות, ויש קורסים שהם מעורבים לגמרי, כמו תנ"ך, תולדות ההתיישבות ורואים עולם". עדית: "התלמידים בחברותא הם אנשים מאוד רציניים ומאוד מעורבים. יש ביניהם הרבה אנשי אקדמיה לשעבר. מאוד אכפת להם מאיכות המרצים ומהתוכן".

דבורה: "אנחנו מקפידות מאוד על איכות המרצים והתוכן. מגיעים אלינו מרצים מנוסים ובעלי שם, אבל גם מרצים פחות ידועים שהם מצוינים וזוכים לביקורות טובות מאוד מקהל. התוכן נקבע לפי טעם הקהל - אנחנו רואות לאיזו מקצועות יש ביקוש ולאילו פחות - ולפי כך אנחנו יוצרות את תמהיל הקורסים".

נירה: "מעבר ללימודים עצמם יש את אלמנט המפגש שהוא מאוד משמעותי מבחינה קהילתית. זוהי הזדמנות עבור אנשים להכיר, לדבר, להתעדכן בדברים שקורים בעמק. נוצרות שיחות וחברויות מאוד יפות".

חנוש: "מה שבולט אצלנו, בניגוד למשל למקומות כמו 'הקתדרה', זו האינטימיות. אנשים נוהגים לשוחח עם המרצים גם במהלך השיעורים וגם אחרי שעות השיעור".

הלו"ז של הפנסיה

לכל אחת מהן יש יום קבוע בשבוע שבו היא אחראית על השיעורים ב"חברותא". האחריות כוללת את הכנת הכיתות, דאגה לכיבוד ושתייה ומעקב אחר הנוכחות. מעבר לכך הן מתכנסות עם עדית למפגשי היגוי שבהם נקבעים הנושאים, הקורסים והמרצים לשנת הלימודים הבאה. בכל שנה מופקת חוברת עם פירוט הקורסים והיא מופצת לכל בתי העמק.

נירה: "מעבר ללימודים עצמם יש את אלמנט המפגש שהוא מאוד משמעותי מבחינה קהילתית. זוהי הזדמנות עבור אנשים להכיר, לדבר, להתעדכן בדברים שקורים בעמק. נוצרות שיחות וחברויות מאוד יפות"

בנוסף להתנדבותן ב"חברותא", כל אחת מהנשים שבחבורה עסוקה בעוד כמה וכמה פרויקטים או עבודות, "ויש כמובן את הנכדים", הן מזכירות. דבורה הייתה במשך השנים מורה, בעיקר לילדים עם לקויות למידה או צרכים מיוחדים. לקראת הפרישה היא עשתה קורס גישור ובעקבותיו יומה, עם עוד שני אנשים, את הקמת מרכז הגישור במועצה. המרכז משרת את כל תושבי העמק המעוניינים בתהליכי גישור מסובסדים. דבורה מסייעת בפעילות המרכז בהתנדבות. השנה היא חברה גם בוועדת ההתנדבות במועצה, "וחוץ מזה אני עושה הרבה ספורט ומטיילת". חנוש עסקה גם היא בחינוך, וכבר יותר מ-20 שנים היא מנהלת את הגלריה לאמנות שבקיבוץ, וגם את הארכיון. נירה עסקה בחינוך מגיל 15. היום היא מלמדת מבוגרים בכפר עידוד (כפר לאנשים עם צרכים מיוחדים ליד נתניה) והיא פעילה גם בוועדת הגיל השלישי בקיבוץ, הדואגת לארגון פגישות וטיולים לבני הגיל השלישי, וגם להיות איתם בקשר מתמיד. שלומית הייתה מורה ומנהלת בית ספר. היום היא עוסקת רבות באומנות: "גיליתי את העולם הזה רק אחרי הפרישה, בזכות 'חברותא'".

